

เทศน์เช้า ๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ เรามาทำบุญกุศลเพื่อให้หัวใจมันตื่น หัวใจมันตื่นบาน หัวใจมันโดนกิเลสครอบงำ มันโดนกิเลสครอบงำตั้งแต่เรายังไม่เกิดนะ เพราะอวิชชาพาจิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มันต้องเป็นไปตามสัจจะ

ธรรมะเป็นธรรมชาติ นี่แหละธรรมชาติ ธรรมชาติการเวียนว่ายตายเกิดไง ธรรมชาติสิ่งที่มีมันมีอยู่มันต้องเวียนว่ายตายเกิดไปตามธรรมชาติของมัน แล้วคิดดูสิ มันมีอวิชชาปกคลุมหัวใจมา มันจะเอาความสุขมาจากไหน ถ้าเอาความสุขนะ กิเลสตันหาความทะยานอยากมันครอบงำทั้งนั้นนะ

แต่เวลาเราเกิดมานะ เราเกิดมา เห็นใหม่ คูติ การพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ ทางวิทยาศาสตร์กับธรรมะมันขัดแย้งกันตลอดเวลา มันขัดแย้งกัน วิทยาศาสตร์ต้องพิสูจน์ได้ๆ แต่ธรรมะมันไม่ขัดแย้งหรอก ถ้าครูบาอาจารย์ท่านปฏิบัติแล้ว วิทยาศาสตร์กับธรรมะไม่ขัดแย้งกันเลย เพราะวิทยาศาสตร์มันมาตีแผ่สัจธรรมอันนี้เป็นความจริง แต่วิทยาศาสตร์ สัจจะความจริงความจริงมันพิสูจน์กันที่ไหน? มันพิสูจน์กันเวลาคนที่ประพฤติปฏิบัติไง มันพิสูจน์กันที่หัวใจของบุคคลคนนั้นไง แต่เราพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ เราจะพิสูจน์กันในห้องทดลองไง ในห้องทดลองนั้นเป็นวัตถุ วัตถุทางวิทยาศาสตร์นั้นมันถูกต้อง

ฉะนั้น ธรรมะเป็นของที่ควรปรารถนา เห็นใหม่ “เธอจงมีธรรมเป็นที่พึ่งเกิด จงมีธรรมเป็นที่พึ่งเกิด” เพราะธรรมะเป็นที่พึ่งของหัวใจทั้งนั้นนะ แต่สิ่งที่มันจะได้ธรรมะมา ธรรมะมันเอามาจากไหน

ในปัจจุบันนี้บอกสังขรรรมๆ เราก็อยากทำบุญกุศลกัน ทำบุญกุศลกันมันต้องเป็นสังขระ ความจริงดี ถ้าเป็นสังขระความจริง คุณิ ทำบุญกุศล เวลาไปซื้อสังฆทานมาถวายพระๆ นี่ซื้อมา มันมีแต่ของหมดอายุ ใกล้เคียงๆ หมดอายุแล้วก็มาจัดเป็นเครื่องสังฆทาน ได้ผ้ามาก็ผ้าคืบหนึ่ง ใช้อะไรไม่ได้ แล้วเราก็ไปทำมา เห็นไหม ทั้งๆ ที่ตั้งใจทำคุณงามความดีทั้งนั้นนะ แต่ทำไมเราเป็นเหยื่อของเขาละ ทำไมเป็นเหยื่อของเขาละ เพราะอะไร เพราะสิ่งที่เขาทำ เขาทำเพื่ออะไรละ เขาทำเพื่อผลประโยชน์ของเขา เขาว่านี่คือผลประโยชน์ของเขา แล้วผลประโยชน์ของเขานั้นมันสุจริตไหมละ ถ้ามันไม่สุจริตแล้วมันได้สิ่งใดมา

แล้วก็บอกปรารณารธรรมๆ

ปรารณารธรรมมันต้องมีความจริงนะ ถ้าเรามีความจริงกับเรา สังขระนี่เป็นความจริงทั้งนั้น เกิด แก่ เจ็บ ตาย ก็เป็นเรื่องของความจริง เราตั้งแต่เกิดมาเป็นเด็ก พัฒนาขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมา แก่ชราคร่ำคร่าไป แล้วมันก็ไม่ใกล้ฝั่งไป มันก็ต้องตายไปข้างหน้าทั้งนั้นนะ ถ้าตายไปข้างหน้า นี่มันเวียนว่ายตายเกิด

เวลาเรายังไม่เกิดมา จิตเวียนว่ายตายเกิด จิตมันโดนอวิชชาครอบงำมันอยู่แล้ว เวลาเกิดมา เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ เป็นอริยทรัพย์ตรงไหน? เป็นอริยทรัพย์ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เหมือนเต่าตาบอด ถ้ามันโผล่ขึ้นมาจากน้ำ ในบ่วงนั้น ถ้าโผล่ขึ้นมาเข้าบ่วงนั้น นั่นคือการได้การเกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์นั้นแสนยาก

เกิดเป็นมนุษย์แสนยาก แต่ในทางวิทยาศาสตร์ มนุษย์เกิดมาเมื่อก่อนประชากรโลกมีกี่ล้าน เดียวนี้มันก็พันล้าน แล้วมันเกิดยากทำไมมันมากมายมหาศาลขนาดนี้ แล้วไปคุณิ ไปคุณิ ตั๋ว ไปคุณิสิ่งมีชีวิตนี้ มันมากมายยิ่งกว่านี้ขนาดไหน เพราะจิต ดวงจิตวิญญาณมันมหาศาลเลย มันจะต้องเกิด ที่นี้การเกิดเป็นมนุษย์มันแข่งกัน

คุณิ เวลาเราเกิดมา เราเกิดจากคนมั่งมีศรีสุข เราเกิดมาอยากมีความสุขสบาย คนมีทรัพย์สมบัติเขาอยากมีทายาทเพื่อสืบทอดมรดกของเขา เวลาคนทุกข์คนยากก็บอกว่าเราก็ปากกัดตีนถีบแล้ว โอ๊ย! คนทุกข์คนยากเกิดมหาศาลเลย เพราะอะไร นี่ขนาดเกิดเป็นมนุษย์มันยังมีชนชั้น

คำว่า “ชนชั้น” มันอยู่ที่การกระทำของเขา ใครทำบุญกุศลมา เวลาเกิดขึ้นมา จิตมันบาลานซ์กัน ได้เกิดสภาพแบบนั้น จิตเราได้เกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์นี้หรือทรัพย์ เกิดได้แสนยาก แต่เกิดมา ทุกข์ๆ ยากๆ เกิดมาปากกัดตีนถีบ

ถ้าเกิดมาปากกัดตีนถีบ ถ้ามันมีสติมีปัญญาจะย้อนเข้ามาแล้ว ถ้าปากกัดตีนถีบ เรามา อดมาวากัน มาทำบุญกุศลกันก็เพื่อความมั่นคงของชีวิต ทำสิ่งใดก็ประสบความสำเร็จในชีวิตของเรา ถ้าประสบความสำเร็จในชีวิตของเรา เราก็จะมีความสุขของเรา ถ้าทำสิ่งใด เราขาดตกบกพร่อง เราก็มีความสุขของเรา นี่เราไปมองความทุกข์กันที่ทรัพย์สมบัติ เราไปมองความทุกข์กันที่ปัจจัยเครื่องอาศัย เราไม่ได้มองความทุกข์ความยากที่หัวใจใจ

เราทำหน้าที่การงานสิ่งใดประสบความสำเร็จ สิ่งใดที่มีความสุขๆ ความสุขมันเกิดที่ไหน มันเกิดที่ทรัพย์สมบัตินั้นไหม ทรัพย์สมบัติมันก็เป็นแร่ธาตุทั้งนั้นนะ จิตใจของเรามีความสุข เวลาทำอะไรสิ่งใดขาดตกบกพร่องไป เราจะมีทุกข์ๆ ความทุกข์มันเกิดที่วัตถุนั้นไหม? มันก็ไม่เกิดอีก มันก็เกิดจากคนที่ขาดตกบกพร่อง มันเกิดที่หัวใจของเรา มันเกิดที่ใจทั้งนั้นนะ

เวลาเกิดที่ใจ ถ้ามันมีสติปัญญา เห็นไหม คุณิ เวลาทางโลก เวลาขาดตกบกพร่องไป สิ่งนั้นว่าเป็นทุกข์ๆ เวลาเราบวชเป็นพระมา ผู้ที่ปรารถนาคุณงามความดี ครูบาอาจารย์ของท่าน อดนอนผ่อนอาหารของท่าน คุณิ ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ของเรานะ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เวลาท่านอยู่ป่าอยู่เขา คนจะไปทำบุญกุศลกับท่านต้องซื้อทางเข้าไป ต้องขวนขวายเข้าไป ท่านไม่ปรารถนาเลย ใจเรื่องปัจจัยเครื่องอาศัย เรื่องสิ่งที่เป็นวัตถุ ท่านปรารถนาหัวใจของคน

ถ้าหัวใจของคน คนที่มันรู้ที่ไหนเป็นเนืองนิตย์ของโลก ที่ไหนพึ่งพาอาศัยได้ เขาขวนขวายไปของเขา เขาขวนขวายไปของเขาเพราะอะไร เพราะจิตใจของเขาขวนขวายไปถึงนั้น แล้วขวนขวายไปเพื่ออะไร? เพื่อเอาบุญกุศลของเขา นี่พูดถึงคนที่จิตใจที่มันเลือกเฟ้นนะ

แล้วถ้าเราจะประพฤติปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ที่ท่านอดนอนผ่อนอาหาร ท่านมักน้อย สันโดษของท่าน สันโดษของท่านเพราะเหตุใดละ สิ่งนี้มันเป็นปัจจัยเครื่องอาศัยๆ ถ้าคนเรามี

สติปัญญาขึ้นมา บังคับเครื่องอาศัยก็เพื่อดำรงชีวิต ดำรงชีวิตไว้ทำไม นี่โยมเกิดมาทำไม เกิดมา ทำหน้าที่การงานขึ้นมา ได้ทรัพย์สมบัติมา เครื่องอาศัย แล้วเกิดมาทำไม แล้วไปไหนต่อ

นี่สร้างบุญกุศลมาก็เพื่อเป็นเสบียงกรังไปข้างหน้า เป็นเสบียง เป็นอามิส นี่ผลของวิญญะ ใจ มียานพาหนะ มีทรัพย์สินเงินทองเพื่อที่จะใช้จ่ายตลอดไป แต่ใช้จ่ายมันหมดไหม มันหมด ไหม? มันหมด เห็นไหม

แต่ถ้าเรามีสติปัญญา สังขธรรม เห็นไหม คุณติ เราทำบุญกุศล เราเสียสละ คนเสียสละไป มันจะได้อะไรมา มันก็ได้จิตใจที่เข้มแข็ง มันก็ได้จิตใจที่เสียสละออกไป จิตใจ คุณติ ที่เขาทำหน้าที่การงานประสบความสำเร็จ เขามีความสุขๆ

ความสุขมันเกิดที่ใจ ใจมันเกิดที่ใจ ได้วัตถุสิ่งนั้นมันถึงมีความสุข นี่เป็นอามิส เวลา มันขาดตกบกพร่องมามันก็ทุกข์ที่ใจ แล้ววัตถุมันทุกข์ใหม่ล่ะ วัตถุมันขาดแคลนใหม่ล่ะ มันทุกข์ใหม่? มันก็ไม่ทุกข์ของมัน แต่หัวใจมันเป็นทุกข์

แต่นี้เราจิตใจที่พัฒนาขึ้น เห็นไหม ธรรม สังขธรรม “เธอจงมีธรรมเป็นที่พึ่งเกิด” ธรรม นั้นสำคัญที่เราแสวงหากันที่นี้ ถ้าเรามีสติปัญญา มีสติมีปัญญา สิ่งใดที่มันขาดตกบกพร่อง มันขาดตกบกพร่องเพราะสิ่งใด? มันขาดตกบกพร่องเพราะเหตุและปัจจัย เพราะเหตุและปัจจัยมันเป็นแบบนั้น แล้วเราจะไปเดือดร้อนไปกับเขาทำไม เราก็ทำหน้าที่ของเรา เราก็ทำคุณงามความดีของเรา ถ้ามันสมความปรารถนา มันก็ถึงคราวที่มันให้ผล ถ้ามันขาดตกบกพร่อง เราก็ทำของเราไป เรามีความเพียรของเราไป

ถ้ามันเจริญออกงามมา สิ่งใดวัตถุข้าวของที่มันประสบความสำเร็จมา เราประสบความสำเร็จมาเพราะเรามีสติมีปัญญา เราบริหารจัดการของเรา เราก็ไม่ตื่นเต็นไปกับเขา เห็นไหม นี่โลกธรรม ๘ แล้วเวลาจะรักษาหัวใจ เวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเรามีสติปัญญา มีสติปัญญา เราถึงนั่งสมาธิภาวนาได้ คนไม่มีสติปัญญา คนที่จะมาภาวนา จะมาหาสังขธรรมกัน นี้ อยู่ทางโลกก็ซื้อบ่อ เวลาจะมาปฏิบัติก็ยิ่งซื้อบ่อเข้าไปใหญ่เลย แล้วคนซื้อบ่ออย่างนี้มันจะเอาคุณธรรมมาจากไหน

คุณธรรมมันต้องมีสติ มีสติมีปัญหาของมัน มันแยกแยะของมัน อะไรควรไม่ควร ถ้า
อะไรควรไม่ควร สิ่งนี้เป็นของหยาบๆ วัตถุนี้เป็นของหยาบๆ เราต้องการใหม่ เราปรารถนาใหม่
เราจะชวนขวายเป็นภาระเราใหม่ มันก็จะวางไว้ คุณติ ภิกษุเราเป็นอารามิก เป็นผู้ที่ไม่มี
บ้านเรือน ก็มาอาศัยอาราม อาศัยที่อยู่เป็นที่สาธารณะ เป็นของเราหรือ เราก็มานอนอยู่ สิ่ง
ที่อาศัยอยู่นั้นเป็นของของสงฆ์ เป็นของส่วนกลาง ถ้าเป็นของส่วนกลาง นี่สมบัติเราไปติดข้อง
อะไร ถ้าไม่ติดข้องก็เป็นทางโลก ถ้าไม่ติดข้อง ก็ไม่ใช่ของเรา เราก็ไม่สนใจ...ถูกจับปรับอาบัติ
หมดเลย

ของของสงฆ์เอาไปใช้ จะจากที่นั่นไป ไม่ชักเอง ไม่ทำให้สะอาดเอง แล้วเก็บคืนของ
สงฆ์ จากไป เป็นอาบัติปาจิตตีย์ หรือถ้าไม่ได้ชัก แล้วไม่ได้บอกใครไว้ ของของสงฆ์เอาไปใช้
ของของสงฆ์เอาไปใช้มันสกปรก มันจะเอามาคืน ได้ชักใหม่ เตียงตั้งที่เอาไปใช้ เห็นใหม่ ปรับ
อาบัติเลย

เวลาเขาให้ใช้ ของสาธารณะเขาให้ใช้ แต่ใช้เสร็จแล้วต้องดูแล ต้องรักษา แล้วบอก
“ไม่ใช่ของเราก็ไม่ต้องรักษา”...ไม่ต้องรักษาก็ไม่ต้องใช้ ไม่ต้องรักษาก็ไม่ต้องเอาไปห่ม ไม่ต้อง
รักษาก็ไม่ต้องเอาไปดูแล อ้าว! เอาไปใช้ก็ต้องเก็บ นี่ไง บอกว่า “ถ้าเป็นของสาธารณะไม่ใช่ของ
ของเราเราก็ไม่ต้องสนใจ”...นี่จิตใจของคนเห็นแก่ตัวคิดแบบนั้น

ถ้าจิตใจของคนที่เป็นธรรมนะ สิ่งนี้มันได้อย่างไรมา คุณติ หลวงตาท่านพูดนะ เขาได้ห้า
ได้สิบ เขากะหมัดกระหมัด สิ่งที่ดีๆ ที่สุดของเขาเอาถวายผู้ทรงศีล เอาถวายพระ พระรณะ
โกนหัวโล้นๆ มีเครื่องยศกลไกยิ่งกว่าโลกเขา จะไปแข่งกับโลกเขา เขาหามาได้ห้าได้สิบ ได้
ห้าได้สิบนะ

หลวงตาท่านพูด พูดแล้วน้ำตาไหลนะ เขาชวนขวมาได้ห้าได้สิบ สิ่งใดที่ดีของเขา เขา
ถวายพระก่อน เขาถวายผู้ทรงศีลก่อน ให้ผู้ทรงศีลเพราะอยากได้บุญกุศลนั้น แล้วผู้ทรงศีลละ
ทำตัวอย่างใด มีเครื่องยศกลไกดีกว่าเขา อยู่ตึก อยู่ร้าน ที่อยู่ของพระ ไปคุณติ เลิศहरुหมดเลย
แล้วไปบิณฑบาตกับใคร เขาอยู่กระต๊อบห้องหอ เขามุงด้วยจาก เขาปากกั๊ดตีนถีบ เขาหาอยู่หา
กินอยู่ เขามาเสียดละ เสียดละของเขา นี่จิตใจของเขาสิ

เวลาครูบาอาจารย์ที่จิตใจท่านเป็นธรรมๆ เราหาอยู่กับเขาเพราะอะไร เพื่อดำรงชีวิตในอาหาร เก็บไว้มันก็น้ำมันก็บุญมันก็เสียหายซะใหม่ มันก็ต้องหุงต้องหา ต้องจัดการซะใหม่ เขาก็จัดการเพื่อชีวิตของเขา นี่ไง ภิขุเลยชีพด้วยปลีแข็ง ก็อาศัยสิ่งนั้นดำรงชีวิต

แล้วมันจะมาสะสมๆ ภิขุทำอาหารให้ตัวเองไม่ได้ ภิขุจะทำอาหารกินเองไม่ได้ ปรับอุปนิสัย ปรับอุปนิสัยทั้งนั้นนะ ภิขุจะปรุงรสได้ แต่ทำให้สุกด้วยตัวเองไม่ได้ นี่มันถึงต้องอาศัยอาศัยกันเพื่ออะไร? เพื่อบริษัท ๔ สิ่งใดที่เป็นคุณธรรม เป็นธรรมเพื่อเรา ถ้ามีสติปัญญามันคิดแบบนี้ นี่แค่ปัจจัยเครื่องอาศัยนะ แล้วปัจจัยเครื่องอาศัยเป็นวัตถุ วัตถุที่เราบริหารจัดการได้ เรายังขาดคบคบพร้อมเลย แล้วสิ่งที่เป็นนามธรรมที่เป็นความรู้สึก เราจะไปบริหารมันอย่างไรละ

สิ่งที่มันทุกข์มันยาก ข้าวของเงินทอง ประสบความสำเร็จขึ้นมา มีความสุขๆ...ความสุขอย่างนั้นนะค้นหาความทะยานอยาก มันโลกไม่มีวันพอ มันยังโลกไม่มีวันพอ เพราะความโลภอันนั้นทำให้มีความสุข เพราะความโลภอันนั้นมันถึงแสวงหา เพราะความโลภอันนั้นมันถึงตะเกียกตะกาย เพราะความโลภอันนั้นนะ แล้วมันสุขเพราะความโลภอันนั้น มันจะเอาความสุขจริงแท้มาจากไหนล่ะ

แต่ถ้ามีสติปัญญา เห็นใหม่ สิ่งนั้นได้มา ได้มาด้วยบุญกุศล แล้วเราก็ทำตามเหตุและปัจจัยที่เราทำมา คนมีอำนาจวาสนาทำอะไรมันจะอำนวยความสะดวก ความเจริญอกงามไป นี่พระโพธิสัตว์ ทำสิ่งใดเพื่อสละ สละเพื่อสังคมทั้งนั้นนะ แต่สุดท้ายแล้วบาร์มีอันนั้นมันตกอยู่ในใจของพระโพธิสัตว์ เวลาพระโพธิสัตว์มาตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใครๆ ก็อยากองคาสด้วยมือของเราเอง อยากจะพบบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อยากองคาส อยากได้บุญกุศลจากท่าน แล้วมันมาจากไหน? ก็ท่านทำมาทั้งนั้นนะ เพราะท่านทำอย่างนั้นมา เพราะท่านมีอำนาจวาสนามา ท่านถึงมาตรัสรู้เองโดยชอบ ตรัสรู้เองโดยชอบนะ

สิ่งที่ตรัสรู้เองโดยชอบ เราก็หวังบุญกุศลของเรา เราก็อยากจะทำคุณงามความดีของเรา สิ่งนี้สิ่งที่เราปรารถนา แล้วสิ่งที่เป็นนามธรรม “เของมีธรรมเป็นที่พึงเกิด” โลกนี้แสวงหาเพื่อความเป็นธรรมๆ นะ ถ้าเป็นสังฆธรรมอันนั้นเราแสวงหา

แต่สังขรณ์ตามความเป็นจริง สิ่งที่เราแสวงหาสิ่งนั้นเป็นสมบัติสาธารณะ ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นสมบัติของสาธารณะ ที่ว่า ธรรมกับวิทยาศาสตร์ขัดแย้งกัน ไซ้ใหม่...ไม่ขัดแย้งเลย ถ้าคนทำได้จริงนะ ไม่ขัดแย้งเลย มันละเอียดกว่าวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สสารสิ่งต่างๆ มันพิสูจน์ด้วยการพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์สิ่งใดทดสอบพิสูจน์แล้วได้ ๒๕ เปอร์เซ็นต์ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ถือว่าใช้ได้ ถูกต้อง แต่สังขรณ์ต้อง ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์

จิตสงบ สงบอย่างไร ถ้าจิตสงบ ความที่มันสงบมา มันมีความสุขระงับ ที่ธรรมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “เราจะมีธรรมเป็นที่พึ่งเกิด” สติธรรม สมาธิธรรม ปัญญาธรรม สติธรรม คุณิ การทดลองทางวิทยาศาสตร์ สิ่งที่เป็นเคมีที่เขาทดสอบกันนั้น ถ้ามันไม่สะอาดบริสุทธิ์ มันจะให้ผลเบี่ยงเบนไป แล้วสติของเรา สติของเราป้าๆ เป้อๆ โอ้ย! บอก “สติเราชอบปัญญาเราดี” สติป้าๆ เป้อๆ อย่างนั้นมันจะเอาสมาธิมาจากไหน สมาธินี้เขาเรียกว่า “ละเมอ” เวลามันเพ้อกันนะ เวลามันเพ้อเรอ มันเบลอ อย่างนั้นเป็นสติหรือ อย่างนั้นเป็นสมาธิหรือ

ทางวิทยาศาสตร์เขาทดสอบกัน สิ่งที่เป็นค่าทางเคมียังต้องสะอาด มันต้องบริสุทธิ์ของมันเขาถึงจะให้ค่าตามเคมีนั้น ใอันนี้ก็เหมือนกัน สติอะไรของมึงอย่างนั้น แล้วสมาธิ สมาธิว่างๆ ว่างๆ...ว่างๆ มันของคนอื่น เพราะอะไร เพราะความว่างมันพูดไม่ได้ แต่คนพูดมันใคร ความว่างมันพูดได้ไหม ความว่างมันพูดได้หรือ แล้วบอกว่างๆ ว่างๆ ใ้อความว่างไม่ได้พูด ใ้อจิตนั้นมันพูด แล้วถ้ามันพูดมันก็ไม่ว่างนะสิ ก็มันบอกว่างๆ ว่างหมดเลย ว่างหมดเลย...แล้วใครพูดละ

แต่ถ้าตัวมันจริง ถ้าเป็นสมาธิก็เป็นสมาธิจริง ถ้าสมาธิจริงมันต้องมีสติมีปัญญา แล้วเกิดถ้าใช้วิปัสสนาไป ถ้าใจมันออกแสวงหาด้วยปัญญาไป เห็นปัญญาอย่างนั้น ทุกคน จิตดวงนั้นจะตื่นโพล่งตลอดเวลา ทำไมมันมหัศจรรย์ขนาดนี้ สิ่งที่เราแสวงหามาทางโลก สิ่งทีพิสูจน์กัน เขาพิสูจน์กันขนาดไหน ทุกคนก็พิสูจน์ได้ ใครก็พิสูจน์ได้ เรื่องของทางโลก ทุกคนก็แสวงหาได้ ใครมีปัจจัย ใครมีเงินทอง มันแลกเปลี่ยนมาได้ทั้งนั้นนะ สิ่งที่มีค่าที่สุด ใครมีเงินเท่าไรก็ซื้อได้หมด

แต่เวลาศีล สมาธิ ปัญญา มันซื้อไม่ได้ เวลาไปขอศีลๆ ยังบอกว่า ขอ ๔ ข้อ ขอสุราเอาไว้ก่อน...มันยังห่วงไว้เพื่อมันจะได้กินไปข้างหน้า นี่มันยังต่อรอง เวลามันขอศีล มันจะรับศีล มันยังต่อรองเลย แล้วเวลามันจะเป็นสมาธิ มันจะเป็นสมาธิมาจากไหน กิเลสมันต่อรองไปครึ่งหนึ่ง “ว่างๆ ว่างๆ”

แต่ถ้าทำสมาธินะ จิตมันละเอียดเข้ามา พุทฺโธ พุทฺโธก็ชัดๆ มันก็พุทฺโธได้เต็มไม้เต็มมือ ก่อนหน้านั้นพุทฺโธเองก็บิบบิ้น พุทฺโธเองมีแต่ความลำบาก พุทฺโธมันอึดอัดไปหมดเลย...อึดอัดตีอึดอัดเพราะอะไร อึดอัดเพราะจะเข้าไปหาตัวมึงไง อึดอัดเพราะว่าสังขารมันจะเข้าไปดับ กิเลสอันนั้นไง เข้าไปสู่สังขารความจริงใจอันนี้ ใจอันนี้มันเคยมีอำนาจบาตรใหญ่

คูตี เวลาคนมีอำนาจ คนมีอำนาจจากข้างนอก เขามีอำนาจ เขาถึงมีคำสั่งอะไรมา ไอ้ของเรา จิตมันมีอำนาจ มันมีอำนาจเหนือจิตดวงนั้น กิเลสมันมีอำนาจเหนือจิตดวงนี้ เพราะอะไร ต้องเชื่อมันหมด มันคิดอะไร มันสั่งอะไร ตามมันหมดเลย แล้วพุทฺโธๆ เป็นพุทฺธานุสติ แล้วจิตเรามันบริกรรมจนกลมกลืน พอกลมกลืน กิเลสมันยึดอำนาจอันนั้นไม่ได้ เพราะว่าจิตมันบริกรรมจนกลมกลืน

นี่มันอึดอัดขัดข้อง เพราะมันไม่เคยมีใครเข้าไปตรวจสอบมันไง ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ ๕ ประโยคนะ โอ้อโฮ! พระไตรปิฎกนี่แต่งได้ เรียบเรียงได้ แปลได้หมดเลย แต่สมาธิไม่รู้จัก สมาธิตัวเองไม่รู้จัก ยิ่งถ้าเกิดปัญญา “ปัญญาบอกมา เตี่ยจะเรียงความให้ฟัง เตี่ยจะแปลให้ฟัง ปัญญาบอกมา”...อันนั้นมันของใครล่ะ แล้วภาวนามยปัญญา มันอยู่ที่ไหน ความเป็นจริงมันอยู่ที่ไหน เวลามันเกิดจากใจมันเกิดมาได้อย่างไร

ใครจิตสงบแล้วมันออกฝึกหัดใช้ปัญญาของมันไป ออกฝึกหัดใช้ปัญญา หมายถึงเหมือนเราประกอบธุรกิจ ประกอบสิ่งใด เราทำของเรา แล้วมันได้มันเสียตามสัจจะ ตามเหตุและปัจจัยนั้น จิตสงบแล้วมันออกฝึกหัดใช้ปัญญาแล้ว เพราะจิต คูตี ทำสมาธิขึ้นไป เวลากิเลสมันมีสติแวดล้อมมันเข้าไป มันจะลงสู่สมาธิ มันยังอึดอัดขัดข้องนะ ถ้ามันลงได้ก็ลงได้ด้วยกำลัง ด้วยสติด้วยปัญญาของเรา จิตมันลง จิตเป็นสมาธิ

พอเป็นสมาธิ คราวหน้าจะเอาอีก ยากแล้ว ยากเพราะอะไร เพราะคราวที่แล้วกิเลสมันเสียท่า มันเสียทำให้สังขรรครอบหนึ่งนะ คราวนี้นะ มาเถอะ ให้ภาวนาไปเถอะ มันปลิ้นไป ปลิ้นมา ปลิ้นมาปลิ้นไป ลืมลูกคลุกกลานอยู่อย่างนั้นนะ

นี่จะเอาชนะตัวเอง บอกที่กิเลสมันมีอำนาจ อำนาจเหนือหัวใจอย่างนี้ มันมีอำนาจเหนือหัวใจดวงนั้น มันครอบงำหัวใจดวงนั้น มันพาใจดวงนั้นเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ยังไม่เกิดมันก็ทุกข์มาก่อนหน้านี้แล้ว แล้วเกิดมาอีกก็ยังมาหลงไหลในชีวิตนี้อีก แล้วประพฤติปฏิบัติมันก็คอยเสียม คอยบิดคอยเบือนอยู่อย่างนี้

“เราจงมีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด” ถ้ามีสติมีปัญญา ธรรมของเรา สัจจะของเรา ความจริงของเรา ถ้าสัจจะความจริงของเรา นี่ปัจเจกตั้ง สันติภูมิจุโก ไม่ได้เรียนมาจากไหน ศึกษาจากธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เวลาปฏิบัติมันเกิดขึ้นโดยสังขรร มันเป็นจริงขึ้นมา แล้วเป็นจริงขึ้นมาแล้วนะ แล้วฟังสังคมเขาพูดกันสิ เร่ๆ ร่อนๆ ฟังแล้วมันขำๆ การปฏิบัติกันขำๆ ทำบุญก็ทำเป็นการทำกันขำๆ ทำเป็นเรื่องตลก นี่คนที่ไม่มีหลักมีเกณฑ์ ทำบุญกุศลก็เป็นเรื่องตลกกัน ก็ด้วยกระแскันไป การประชาสัมพันธ์ชักนำกันไป ตื่นว้าวตื่นควาย มือบ ตื่นคนเห็นไหม คนมันตื่นมันไปอย่างนั้นนะ

แต่ถ้าเอาความจริง “ไม่ไหว โอ้! เข้าไปมันไม่มีใครเลย เจียบ โอ้ย! ไม่สนุก ไม่สนุก ไม่สนุกเลย”

ไม่สนุกนั้นกิเลสมันโดนหักขาแล้วนะนะ ถ้ากิเลสมันไม่โดนหักขา มันจะไปตามกับเขา ถ้ากิเลสมันโดนหักขาหักแขน มันไปไม่ได้ไง “ไม่สนุก ไม่สะดวก ไม่ดีเลย” นั่นละกิเลสมันโดนหักขาแล้ว แต่ถ้าเรามีสติ เราารู้ เราชนะมัน แต่ถ้าเราขาดสตินะ “ต้องมาทุกข์ทำไมๆ”

ทุกข์เป็นอริยสัจ ทุกข์เป็นความจริง มันอยู่กับเราตลอดมา แต่มันเคลือบด้วยน้ำตาล กิเลสมันเอาน้ำตาลเคลือบไว้ด้วยค้นหาความทะยานอยาก แล้วเราก็พอใจไปกับมันตลอด นั่นก็ทุกข์ ทุกข์จริงๆ นั่นละ แต่เราไม่เห็น

แต่พอเราเผชิญหน้ากับมัน พอกิเลสมันโดนแวดล้อม กิเลสมันจะโดนเข้าไปพิสูจน์ มันจะคิดคั่นอย่างนั้นนะ แล้วมันก็จะโวยวาย มันก็จะตีโพยตีพาย “ปฏิบัติมาจนปานนี้ยังไม่ได้อะไรเลย ทำมาจนปานนี้ทุกซั๊กแล้ว” นั่นนะ มันโวยวายแล้ว มันตีโพยตีพายแล้ว มันจะพาไปไหน ไซ้ใหม่ มันจะพาไปคูหนึ่ง มันจะพาไปคูศูนย์การค้า มันจะพาเลิกปฏิบัติไง ถ้ากิเลสมันจะพาไปอย่างนั้นนะ

“เธอจงมีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด เธออย่ามีอย่างอื่นเป็นที่พึ่งเลย”

สังฆธรรมนี้เราแสวงหา แต่ต้องแสวงหามาด้วยความจริงของเรา ถ้าเป็นความจริงของเรา ไม่ต้องใครบอกใครเล่า ถ้าเป็นความจริงของเรา เราจะทราบซึ่งมาก แต่ฟังธรรมๆ ฟังธรรมนี้เขาเตือนใจ ฟังธรรม ธรรมจากครูบาอาจารย์เตือนมาๆ ก็เตือนเรื่องของเราแน่แหละ เตือนการปฏิบัติของเราแน่ “เธอจงมีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด” เอวัง